

ZBIRKE OCJENSKIH RADOVA U VISOKOŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Theses collection in academic library

Sanda Hasenay

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek
hasenays@ptfos.hr

Ines Horvat

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Odjel za kemiju
innhorvat@gmail.com

UDK / UDC **027.7(497.5 Osijek):004**

Istraživanje / Research paper

Primljeno / Received : 23. 5. 2014.

Sažetak

U radu se pokušalo ukazati na važnost zbirke ocjenskih radova u visokoškolskim knjižnicama kao vrijednog i relevantnog izvora informacija. Kao primjer za analizu poslužile su zbirke ocjenskih radova u Knjižnici Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek. Cilj je bio utvrditi koliko se ocjenski radovi koriste kao reference kod pisanja drugih ocjenskih radova te pojasniti zašto bi bilo dobro da postoji repozitorij ustanove u kojem bi bile pohranjene zbirke ocjenskih radova i drugi sadržaji važni za ustanovu.

Ključne riječi: zbirke ocjenskih radova, visokoškolska knjižnica, repozitorij,
Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek

Godina XVIII
Broj 1-2
2014

KNJIŽNIČARSTVO

Glasnik
Društva
knjižničarstva
Slavonije
i Baranje

Summary

This paper deals with the importance of collections in academic libraries and their role as a source of relevant information. Therefore, the analysis was performed on the thesis collection of Library of Faculty of Food Technology Osijek and the goals were to determine the usage of the collection and explain the necessity of an institutional repository.

Keywords: theses collection, academic library, repository, Faculty of Food Technology Osijek

Uvod

Kako bi ispunile svoju svrhu, između ostalih zadaća, visokoškolske knjižnice trebaju pohranjivati ocjenске radove u tiskanom i digitalnom obliku kao i pripremati građu za pohranu digitalnih oblika intelektualnih radova matične ustanove, što uključuje i procjenu radova koju svaka knjižnica provodi za sebe. Također, prema Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju¹ u članku 83 točke 11 i 12 navodi se da su sveučilišta i fakulteti, veleučilišta i visoke škole kao i visoka učilišta dužni trajno objaviti ocjenске radove na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice te Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Osnovni zadatak svake knjižnice jest osigurati pristup znanju, informacijama, cjeloživotnom učenju i djelima mašte s pomoću niza izvora i službi, a na raspolaganju je svim članovima zajednice.² S obzirom da knjižnice prikupljaju raznovrsnu građu, knjižnični se fond raspoređuje prema određenim cjelinama, tzv. zbirkama, a raznovrsnost građe uvjetuje unutarnju podjelu knjižničnog fonda, pri čemu je važna i veličina knjižnice.³ Različiti izvori definiraju knjižničnu zbirku kao: „*ukupan zbir knjiga i ostalih*

¹ Zakon o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. / Narodne Novine, 94 od 22.7. 2013. (<http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx>)

² Indir, Ida. Prikaz : IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. // Vjesnik Bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012), str. 124. URL: [http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1386/vbh/God.55\(2012\).br.1](http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1386/vbh/God.55(2012).br.1) (2013-10-10)

³ Katica Tadić. Rad u knjižnici. Naklada Benja, Opatija 1994. str. 19

*materijala koje knjižnica posjeduje, katalogizirani i pripremljeni za upotrebu korisnicima*⁴, „knjižnična zbirka predstavlja prikupljene i sređene knjige, rukopise, časopise i druge izvore podataka koji služe za čitanje ili učenje, a čuvaju se u knjižnicama.“⁵

Knjižnice prikupljaju različite zbirke koje su, s obzirom na vrstu knjižnice, različite i odijeljene unutar fonda. U visokoškolskim knjižnicama pored zbirke knjiga i udžbenika, potrebnih za kvalitetno praćenje nastave i pomoći studentima u svladavanju gradiva te kao podrška znanstvenicima za njihov znanstveno-istraživački rad, postoji još zbirka periodike i zbirka referentne građe, a posebno mjesto zauzimaju zbirke ocjenskih radova koje zbog svojih specifičnosti imaju i poseban tretman (obrada i pohrana obavlja se zasebno od ostalih zbirki). Zbirke ocjenskih radova važne su za svaku ustanovu jer okupljaju stvorena znanja na jednom mjestu, a isto tako ustanovi koja ih ima mogu poslužiti kao jedan od čimbenika vrednovanja djelatnosti pred različitim tijelima koja ih podupiru (financijski) i pred znanstvenom javnošću.⁶ Ocjenski su radovi, kao dio izdavačke djelatnosti sveučilišta ili njegove sastavnice, odraz područja kojima se određena ustanova bavi i pogodni su za provedbu analiza koje mogu biti od velike važnosti pri stvaranju popisa obvezne i dopunske literature kao i izgradnji fonda visokoškolske knjižnice (citatna analiza).

Jedan je od zadataka svake visokoškolske knjižnice da pohranjuje ocjenske radove u tiskanom i digitalnom obliku, kao vrlo vrijedne izvore informacija, ali često nevidljive široj javnosti jer su najčešće pohranjeni u tiskanom obliku u jednom primjerku u knjižnici ustanove na kojoj je rad obranjen.

Zbog svoje uloge u podršci nastavnom procesu, Knjižnica PTF-a ustrojila je zbirke ocjenskih radova po uzoru na studijske programe⁷ pa se tako razlikuju zbirke doktorskih (ustrojena obranom prvog doktorskog rada 2001. godine), magistarskih⁸ (ustrojena

⁴ Library collection. // Online Dictionary for Library and Information Science, 2013. URL: <http://www.abc-clio.com/ODLIS/searchODLIS.aspx> (2013-10-16)

⁵ Library. // Encyclopaedia Britannica, 2013. URL: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/339421/library> (2013-10-16)

⁶ Škorić, Lea. Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U 9. CARNetova korisnička konferencija – CUC 2007, 19-21 studenog 2007, Rijeka, Hrvatska. URL: http://medlib.mef.hr/315/1/Skoric_L_Repozitorij_MF_CUC2007_rep_315.pdf (2013-10-21)

⁷ Više o studijskim programima na mrežnim stranicama Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek <http://www.ptfos.unios.hr/>

⁸ Zbirka sadrži samo 5 naslova jer je magistarski studij na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek ustrojen akademske 1998./1999. godine, a izvodio se do 2004./2005. godine. Uvođenjem Bolonjskog procesa akademske 2005./2006. godine studij se više ne izvodi odnosno ukida se akademski stupanj magistar znanosti.

obranom prvog magistarskog rada 2001. godine), specijalističkih (ustrojena obranom prvog specijalističkog rada 2008. godine), diplomskih radova prema Bolonji (ustrojena obranom prvog diplomskog rada 2010. godine) i starom programu (ustrojena obranom prvog diplomskog rada 1975. godine) te završnih radova (ustrojena obranom prvog završnog rada 2008. godine).

Prema različitim Pravilnicima Fakulteta⁹ o različitim ocjenskim radovima jedan primjerak ocjenskog rada treba biti trajno pohranjen u knjižnici, a u novije vrijeme (od 2010. godine) osim rada u tiskanom obliku student je dužan predati rad i u digitalnom.¹⁰ Knjižnica PTF-a dostavlja 9 primjeraka doktorskih i magistarskih radova Službi za obvezni primjerak u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu¹¹ koja je odgovorna za prikupljanje i distribuciju obveznog primjerka, a specijalističke radove dostavlja Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek.

Preduvjeti su izgradnje repozitorija ustanove kvalitetno pripremljena zbirka ocjenskih radova u tiskanom obliku, osmišljen plan njene digitalizacije, riješena pitanja autorskih prava te podrška znanstvene zajednice ustanove. Autorice Krajna i Markulin, u svom radu¹², opisale su sve korake koji se trebaju poduzeti kod izgradnje digitalnog repozitorija ustanove. Izgradnja digitalnog repozitorija ocjenskih radova postaje vrlo važna za sveučilišta i njihovu vidljivost kao i vidljivost autora radova. Na taj se način omogućuje pristup radovima za širu zajednicu zainteresiranih korisnika.¹³ Za izradu repozitorija ustanove važno je da znanstvenici budu upućeni u cijeli postupak i da im se razjasni važnost repozitorija i pohrane njihovih znanstvenih dostignuća kao i ocjenskih radova u istim. Nakon osiguravanja svih preduvjeta, repozitorij ustanove treba uskladiti u prvom redu sa studijskim programima PTF-a, potrebama studenata i nastavnog osoblja te potencijalnim zainteresiranim vanjskim korisnicima.¹⁴

⁹ Na PTF-u postoji o Pravilnik o završnim i diplomskim ispitima kao i Upute za pisanje završnih, diplomskih te specijalističkih radova, za više pogledati: Odluke, pravilnici i upute. URL: <http://www.ptfos.unios.hr/index.php/pravilnici-i-upute> (2013-11-08)

¹⁰ Pravilnik o završnim i diplomskim ispitima PTF-a. http://www.ptfos.unios.hr/pdf/ostalo/Pravilnici/Pravilnik_o_završnim_i_diplomskim_ispitima.pdf (2013-10-30)

¹¹ Služba obveznog primjerka – NSK. URL: <http://www.nsk.hr/obvezni-primjerak-2/#3> (2013-11-08)

¹² Krajna, Tamara; Markulin, Helena. Repozitorij ustanove Fakulteta strojarstva i brodogradnje. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 51, 1/4(2008), str. 40-41

¹³ Usp. Moxley, Joseph M. Universities should require electronic theses and dissertations. // Educause quarterly 2(2001), str. 61

¹⁴ Usp. Isto.

Studenti, znanstveno-nastavno osoblje i zajedničke službe upoznati su s postupkom predaje ocjenskih radova bilo koje razine u Knjižnicu PTF-a. Autorima se, nakon obrane teme, pri predaji rada u studentsku službu dostavlja na uvid odobrenje za objavljivanje rada na mrežnim stranicama Knjižnice PTF-a u repozitoriju Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek i ako su suglasni potpisuju isto. Za većinu radova unutar posljednjih 5 godina postoje autorska odobrenja. Jedina su iznimka radovi prve generacije polaznika preddiplomskog studija po Bolonji jer tada nije bilo obvezno predati digitalni oblik kao i radovi stariji od navedenog razdoblja. Kada bi bilo moguće doći do svih autora tražilo bi se potpisivanje odobrenja i njihova suglasnost za objavu u repozitoriju, no to je vrlo opsežan i potencijalno neostvariv pothvat. Sukladno tome, pri planiranju digitalnog repozitorija Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, prijedlog je da će svi radovi za koje ne postoji odobrenje biti pohranjeni u repozitoriju zbog očuvanja, ali će biti javno dostupni isključivo na razini sažetka. U provedbi navedenog svakako treba razmisliti na koji način provesti digitalizaciju ocjenskih radova koji se u najvećem broju nalaze u zbirci diplomskih radova čija je izgradnja započela još 1975. godine, a koje Knjižnica PTF-a posjeduje samo u tiskanom obliku. Diplomski radovi iz razdoblja prije 1991. godine u prilično su lošem stanju s obzirom da su tijekom Domovinskog rata bili pohranjeni u neadekvatnim uvjetima, u kutijama u podrumskim prostorima. Digitalizacija i pohrana tih radova u digitalni repozitorij povećala bi razinu njihove iskorištenosti, ali bi poslužila i u svrhu njihovog očuvanja. Osim navedenih diplomskih radova, potrebno je digitalizirati i preostale naslove zbirke magistarskih radova budući da Knjižnica PTF-a u digitalnom obliku posjeduje samo jedan magistarski rad. Sve dok je plan digitalizacije navedenih radova u izradi, zainteresirani će im korisnici pristupati na „stari način“, odnosno u prostorijama Knjižnice PTF-a.

Cilj i metodologija istraživanja

Za potrebe ovoga rada iz zbirke ocjenskih radova Knjižnice PTF-a određen je uzorak na kojemu je napravljena citatna analiza kako bi se potvrdila pretpostavka da su ocjenski radovi vrijedan izvor relevantnih informacija, ali da njihova iskorištenost nije velika te da bi se ukazalo zašto je potrebno i tu vrstu građe približiti korisnicima kroz repozitorij ustanove, odnosno digitalni oblik. Uzorak se sastoji od cjelovitih zbirki

doktorskih (37), magistarskih (5) i specijalističkih radova (27), dok je uzorak za zbirke diplomskih i završnih radova ograničen na ocjenske radove koji postoje u digitalnom obliku.

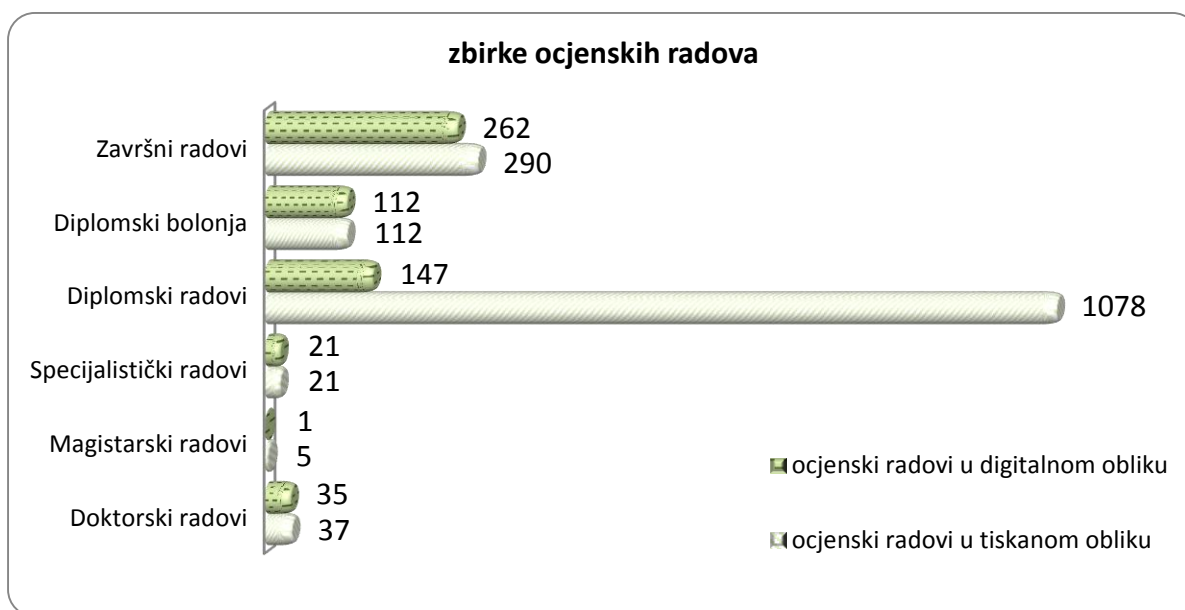
Rezultati i rasprava

Kako bi se što bolje pojasnilo stanje zbirke ocjenskih radova potrebno ih je raščlaniti i dovesti u odnos s ostalim dijelovima plana njihove objave u digitalnom obliku. U Tablici 1 prikazano je stanje zbirke ocjenskih radova u Knjižnici PTF-a.

<i>Doktorski radovi</i>	<i>Magistarski radovi</i>	<i>Specijalistički radovi</i>	<i>Diplomski radovi</i>	<i>Diplomski bolonja</i>	<i>Završni radovi</i>	<i>Ukupno</i>
37	5	21	1078	112	290	1543

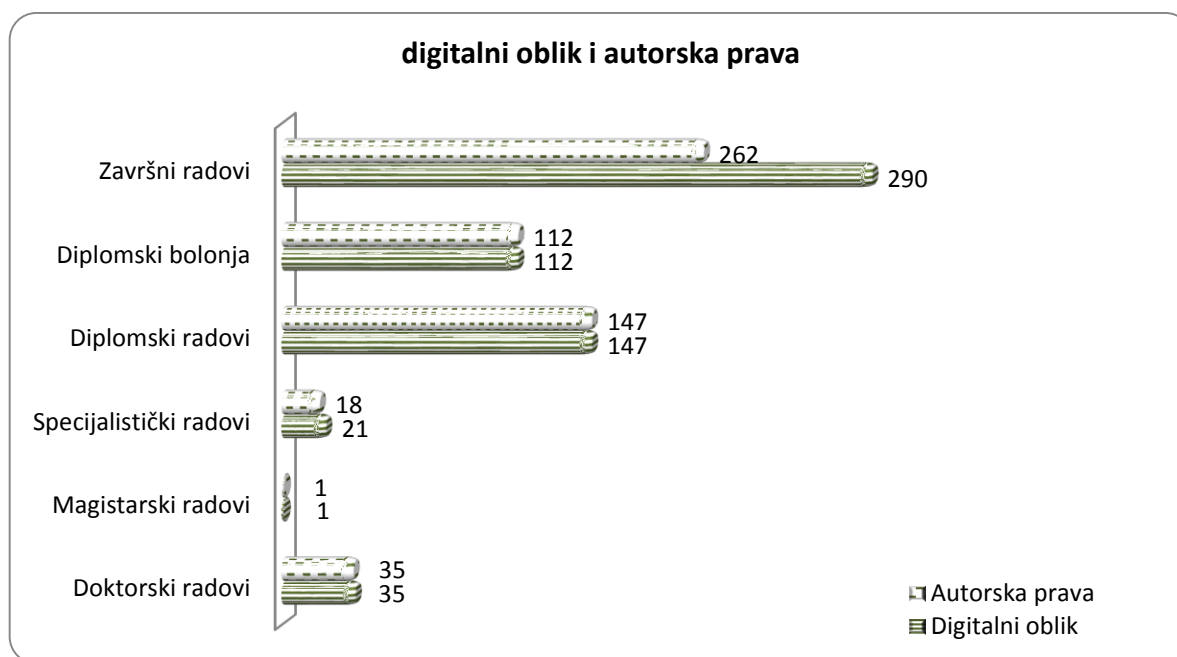
Tablica 1 Stanje zbirke ocjenskih radova u Knjižnici PTF-a

Analizom podataka u Tablici 1 nije vidljivo što je već napravljeno, što je moguće vrlo brzo privesti kraju i koji je dio projekta najzahtjevniji, kako bi se došlo do konačnog cilja, objave radova u repozitoriju ustanove, stoga se pristupilo daljnjoj analizi zbirke te su u odnos dovedeni tiskani i digitalni oblici.

Grafički prikaz 2 Analiza zbirke ocjenskih radova u Knjižnici PTF-a – odnos tiskanih i digitalnih oblika

Rezultati analize pokazuju da je odnos tiskanih i digitalnih ocjenskih radova još uvijek na strani tiskanih primjeraka, ali je također uočeno da se sustavno provodi priprema za digitalizaciju kako bi se tiskani ocjenski radovi mogli uvrstiti u repozitorij PTF-a. Utvrđeno je da je od ukupno 1.543 ocjenska rada obranjena na PTF-u od 1975. godine do danas njih 578 u digitalnom obliku, odnosno većina novijih ocjenskih radova pripremljena je za pohranu u repozitorij ustanove te da se najveći dio posla koji je preostao odnosi na diplomske radove starije od 2009. godine kao i magistarske radove kojih je samo četiri naslova. Od ukupno 578 ocjenskih radova u digitalnom obliku, 112 je diplomskih radova po bolonjskom sustavu, 21 specijalistički rad, odnosno svi koji su do sada obranjeni na PTF-u. Od ukupno 37 doktorskih radova, u digitalnom je obliku njih 35, a svega je jedan magistarski rad digitaliziran. Zbog proceduralne pogreške prva generacija preddiplomaca svoje završne radove nije predala u digitalnom već samo u tiskanom obliku, tako da su u digitalnoj zbirci 262 završna rada. Najmanje je u digitalnom obliku diplomskih radova, svega 147 od ukupno 1078, stoga je taj segment digitalizacije najzahtjevniji. Ono što treba naglasiti jest da posjedovanje digitalnog oblika bilo kojeg ocjenskog rada nije dovoljno za njihovu objavu na mrežnim stranicama ustanove, prije moraju biti riješena pitanja autorskih prava.

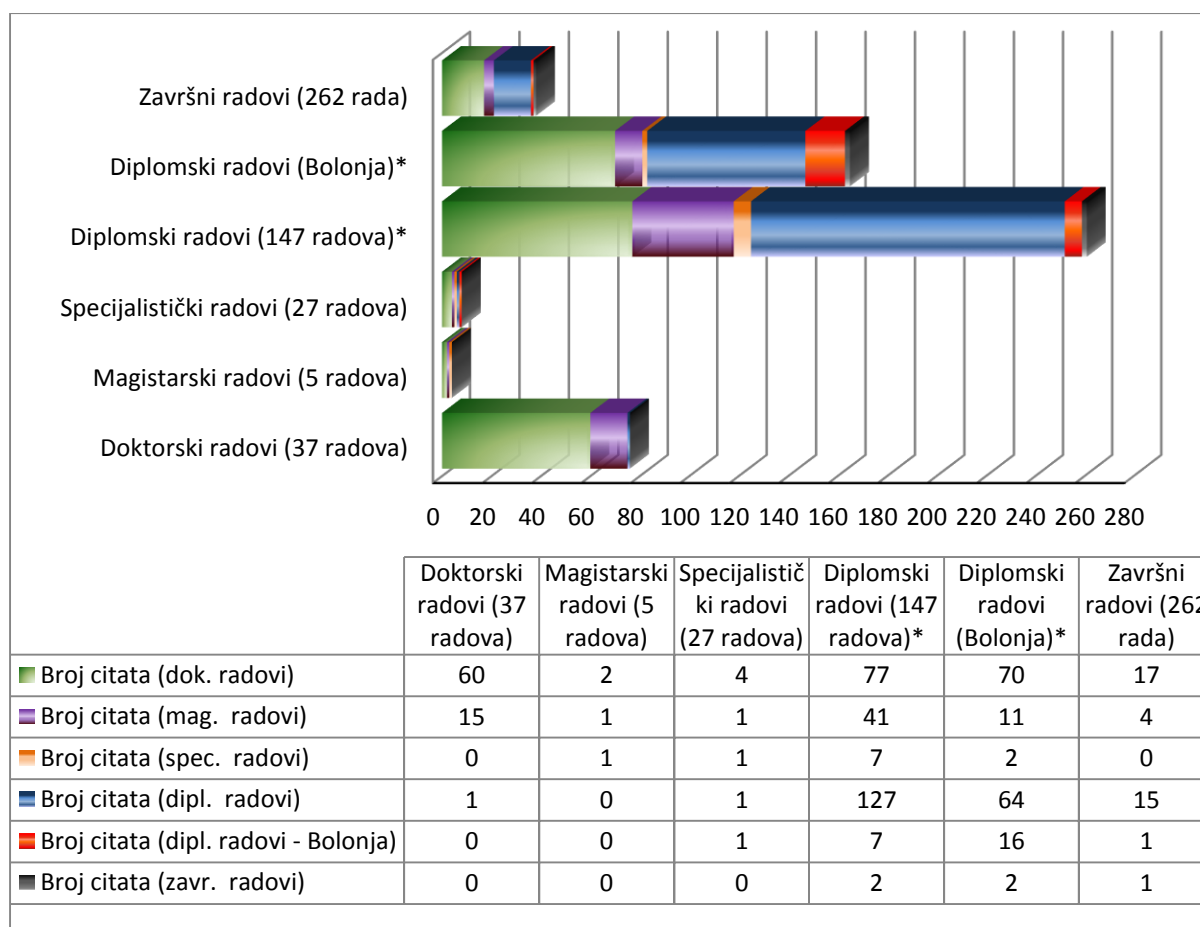

Grafički prikaz 3 Analiza stanja autorskih prava u odnosu na ocjenske radove u digitalnom obliku u Knjižnici PTF-a

Analizom je utvrđeno da su u zbirkama ocjenskih radova u Knjižnici PTF-a prikupljene autorska odobrenja za većinu ocjenskih radova koje su u digitalnom obliku, iznimke su 3 autora specijalističkih radova, 2 autora doktorskih radova koji nisu dali dozvolu za objavu svojih radova. 29 završnih radova nema autorsko odobrenje za objavu u repozitoriju od kojih je jedan u digitalnom obliku.

Analizom stanja zbirke uočava se koliko je Knjižnica PTF-a napredovala u pripremnim radnjama za ostvarenje uspostave repozitorija. Važnost zbirke ocjenskih radova jest u tome što su oni vrlo vrijedan izvor relevantnih informacija te je jedan od zadataka svake knjižnice omogućiti korisnicima što jednostavniji pristup i korištenje istima. Iz toga razloga cilj je Knjižnice PTF-a omogućiti korisnicima maksimalnu iskoristivost istih, što bi se postiglo uspostavom repozitorija ustanove. Kako bi se potvrdila pretpostavka o korištenju ocjenskih radova kao referenci kod pisanja radova (studenti provjeravaju u knjižnici što je već napisano o toj temi) pristupilo se citatnoj analizi na umanjenom uzorku. Za potrebe ovoga rada citatna je analiza ograničena samo na ocjenske radove, bez obzira gdje su obranjeni, kao literaturne reference unutar ocjenskih radova obranjenih na PTF-u. Analiza je provedena na cjelovitim zbirkama doktorskih, specijalističkih, magistarskih, završnih i diplomskih radova po Bolonjskom

procesu dok je uzorak iz zbirke diplomskih radova po starom programu smanjen jer se analiza provodila samo na radovima koje Knjižnica posjeduje u digitalnom obliku. Razlog je smanjenju uzorka preveliki broj primjeraka koji još uvijek nisu digitalizirani te su analizom obuhvaćeni diplomski radovi od 2009. do 2013. godine. Još je potrebno istaknuti kako su diplomski radovi radi lakšeg rukovanja, ali i zbog toga što se u matičnoj knjizi diplomiranih studenata vode kao odvojene cjeline, podijeljeni na dvije zbirke: Zbirka diplomskih radova po starom programu i Zbirka diplomskih radova po Bolonjskom procesu.* Pri citatnoj se analizi slično postupalo i sa zbirkom završnih radova s obzirom da su dio uzorka samo oni koje Knjižnica posjeduje u digitalnom obliku, što znači da u uzorak nije ušlo 28 radova iz 2008. godine i 74 rada koja još uvijek nisu dostavljena u Knjižnicu iz drugih zajedničkih službi s obzirom da se dostavljaju na kraju kalendarske godine. Iako svi primjerci unutar Zbirke magistarskih radova nisu digitalizirani, pregledani su u tiskanom obliku s obzirom da se radi o samo četiri primjerka.

Grafički prikaz 4 Citatna analiza ocjenskih radova u Knjižnici PTF-a

Iz dobivenih rezultata vidljivo je da se količina citiranih ocjenskih radova razlikuje u skupinama radova drugačijeg akademskog stupnja. Najmanji se broj ocjenskih radova kao literaturnih referenci nalazi u magistarskim, specijalističkim i završnim radovima, dok je najveći broj zastupljen u diplomskim radovima obranjenim po starom programu. Veliki broj citiranih ocjenskih radova nalazi se i u diplomskim radovima obranjenim po Bolonjskom procesu, ali je vidljiva razlika jer se diplomanti prema starom programu pri izradi svojih radova u najvećoj mjeri koriste diplomskim radovima koji obrađuju srodne teme dok se u diplomskim radovima po Bolonjskom procesu najviše citiraju radovi najvišeg akademskog stupnja odnosno doktorski radovi.

Ono što pojednostavljuje proces uspostave repozitorija i procjenu ocjenskih radova Knjižnice PTF-a jest činjenica da većina ustrojnih zbirki ne sadrži prevelik broj naslova kao i njihova specifičnost za određeno područje. S obzirom da bi se repozitorij trebao sastojati od radova nastalih isključivo na matičnoj ustanovi, riješeno je i pitanje ujednačenosti opsega i oblikovanja radova prema uputama dostupnim na mrežnim stranicama Fakulteta. Još je jedna od olakotnih okolnosti postojanje dokumentacijske kartice (sažetak, ključne riječi, podatci o mentorima i sličnim informacijama) u novijim ocjenskim radovima na hrvatskom i engleskom jeziku, koje će unos u digitalni repozitorij učiniti jednostavnijim. Informatička služba Fakulteta bila bi odgovorna za tehničku podršku sustava dok će zaposlenici Knjižnice PTF-a biti zaduženi za obradu i unos digitalnih oblika.

Na provedenoj se analizi može vidjeti da je iskorištenost ocjenskih radova očekivana. Ocjenski se radovi ne koriste kao literaturne reference u mjeri koliko bi trebali, što je posebno vidljivo kod studenata preddiplomskog studija, dok su kod studenata diplomskog i doktorskog studija ti oblici referenci učestaliji. Rezultati analize prikazuju kako je potrebno poraditi na tome da vrijedne informacije, posebice one u ocjenskim radovima nastalim na PTF-u, budu pristupačnije krajnjim korisnicima Knjižnice.

Zaključak

Iz kratke analize koja je napravljena za potrebe ovoga rada vidljivo je da su ocjenski radovi vrlo koristan i relevantan izvor informacija koji se, još uvijek slabo koristi te je na djelatnicima knjižnica da ga kao takvog trebaju približiti korisnicima kako bi iskoristivost istih bila veća. Najjednostavniji, iako i najzahtjevniji, oblik pohrane u današnje vrijeme radi što lakše dostupnosti ocjenskih radova bio bi u repozitoriju ustanove, što opet pred knjižničare i informacijske stručnjake stavlja nove zadatke kao i kvalitetnu suradnju s upravom fakulteta, znanstveno-nastavnim osobljem te informatičkom službom. Dostupnost relevantnih informacija jest zadatak svake knjižnice, stoga je imperativ da se u današnjem vremenu koriste sve mogućnosti koje se nude, kako informacijske tako i informatičke, kako bi krajnji korisnik dobio sve knjižnične usluge na jednostavan i njemu blizak način.

Literatura

Hrvatska znanstvena bibliografija : Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek. URL: <http://bib.irb.hr/lista-ustanove?sifra=113> (2013-11-18)

Indir, Ida. Prikaz : IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. // Vjesnik Bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012), str. 124-132. URL: [http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1386/vbh/God.55\(2012\),br.1](http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1386/vbh/God.55(2012),br.1) (2013-10-10)

Krajna, Tamara; Markulin, Helena. Repozitorij ustanove Fakulteta strojarstva i brodogradnje. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 51, 1/4(2008), str. 36-46. URL: [http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/707/vbh/God.51\(2008\),br.1-4](http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/707/vbh/God.51(2008),br.1-4) (2013-10-16)

Library. // Encyclopaedia Britannica, 2013. URL: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/339421/library> (2013-10-16)
Library collection : <http://www.abc-clio.com/ODLIS/searchODLIS.aspx> (2013-10-16)

Moxley, Joseph M. Universities should require electronic theses and dissertations. // Educause quarterly 2(2001), str

Odluke, pravilnici i upute. URL: <http://www.ptfos.unios.hr/index.php/pravilnici-i-upute> (2013-11-8)

Pravilnik o završnim i diplomskim ispitima PTF-a.

http://www.ptfos.unios.hr/pdf/ostalo/Pravilnici/Pravilnik_o_završnim_i_diplomskim_i_spitima.pdf (2013-10-30)

Služba obveznog primjerka – NSK. URL: <http://www.nsk.hr/obvezni-primjerak-2/#3> (2013-11-08)

Starkweather, Wendi M., Clark Wallin, Camile . Faculty response to library technology: insights on attitudes. // Library Trends 47, 4(1999), str. 640-668

Škorić, Lea. Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U: 9. CARNetova korisnička konferencija – CUC 2007, 19-21 studenog 2007, Rijeka, Hrvatska

Tadić, Katica. Rad u knjižnici. Naklada Benja, Opatija 1994.

Vrana, Radovan. Znanstveno komuniciranje pod utjecajem elektroničkih izvora informacija i moguća promjena knjižničnog obrasca. Vjesnik Bibliotekara Hrvatske, 48, 2(2005), str. 14-25. URL:

[http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/147/vbh/God.48\(2005\).br.2](http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/147/vbh/God.48(2005).br.2) (2013-10-10)

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. / Narodne Novine, 94 od 22.7. 2013. (<http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx>) (2013-12-11)